

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

SITGES

Número solt. 0'15 ptes.

Trimestre. . . 1'50

ESPANYA

Any 7 ptes.

AMÉRICA

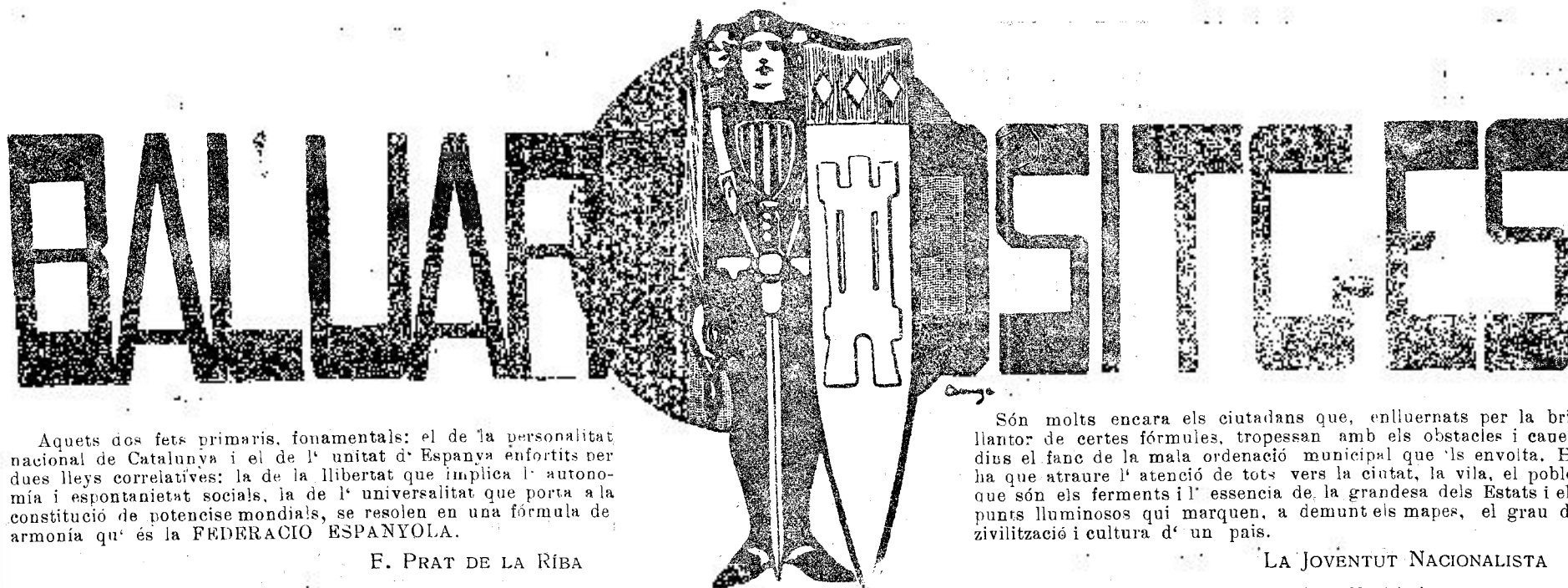
Any . . . 2 50 pesos (or)

ANUNCIS.

ESQUELLES, REMESOS

I RECLAMS

a preus convencionals.

Aquets dos fets primaris, fonamentals: el de la personalitat nacional de Catalunya i el de l'unitat d'Espanya enfortits per dues lleys correlatives: la de la llibertat que implica l'autonomia i espontaneïtat socials, la de l'universalitat que porta a la constitució de potències mundials, se resol en una fórmula de harmonia que és la FEDERACIÓ ESPANYOLA.

E. PRAT DE LA RIBA

«La Nacionalitat Catalana», Cap. VIII El Nacionalisme polític.»

Són molts encara els ciutadans que, enlluernats per la brillantor de certes fórmules, tropessen amb els obstacles i capen dins el fang de la mala ordenació municipal que 'ls envolta. Hi ha que atraure l'atenció de tots vers la ciutat, la vila, el poble, que són els fermentos i l'essència de la grandesa dels Estats i els punts lluminosos que marquen, a demunt els mapes, el grau de civilització i cultura d'un país.

LA JOVENTUT NACIONALISTA

(Manifest convidant al primer Congrés de Govern Municipal).

REDACCIÓ

ADMINISTRACIÓ:

CARRER

DE LES PARELLADAS,

NÚMERO 9.

Telefon n.º 367

Els treballs es publiquen
baix la exclusiva res-
ponsabilitat dels res-
pectius autors.

No 's retornen
els originals.

Any XV

Sitges 27 de Març de 1915

Núm. 703

NASQUÉ A VILA-
FRANCA EL 9 DE
MARÇ DE 1874

MORI A SITGES
EL DIA 9 DE MARÇ
DE 1915

En Claudi Mas i Jornet

A l'alta memòria de l'amic i del Mestre, dediquem aquesta edició, en la que, com a prova de la estima en que se'l tenia en el món intel·lectual, i responent a la nostra crida, hi col·laboren diverses prestigioses firmes de la nostra terra.

L'il·lustre català posà sincerament les seves virtuts i els seus talents al servei de Sitges. Les transparencies de nostra mar li enriallaren la vida, que la visqué com una vida nova.

Ell es compenetrà tant amb les coses nostres, que 's feu carn de la nostra carn, aportant a totes les millores morals i materials de la Vila Blanca els seus desinteressats entusiasmes, marcant en elles aquell mètode i ordenació tan propi dels esperits forts, traduint-se en èxits quants temes es resolgueren mentres ocupà la Secretaria del Municipi, i assessorant amb la gran clarividència dels que han adquirit un complert coneixement dels afers confiats al seu càrrec.

Que l'esperit d'En Mas, eternament vivint en nosaltres, ens recomforti en les lluites de l'avenir.

LA REDACCIÓ

El meu tribut

L'meu amistat amb en Mas i Jornet era produïda per la relació que amb ell havia tingut com a Secretari d'Ajuntament, que crem els dos i que jo continuo sent encare.

I cada vegada que recordo aquesta amistat me ve a la memòria lo que a mi, al igual que tothom, me passava quan era estudiant. La relació i estima era per a tots els que anàvem a un mateix curs o grup. El caràcter per demés expansiu, propi de la primera joventut, feia que a tots els meus condeixebles els tingués verdadera afeció. Mes, dins d'aquesta estimació, hi havia sempre un privilegiat, un, amb el qual el meu mode d'esser, de pensar i d'obrar quedava identificat i amb aquell me lligava una estimació preferent. Aquell era lo que'n diem el company inseparable. Dins el còs de Secretaris m'he

trobat en una situació igual a la que 'm trobava amb els meus companys quan de petit anava a estudi, i de més gran, donava voltes pel claustre de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona.

Dins del còs de Secretaris, el meu company inseparable, l'amic preferent — ho dic amb veritable orgull — era en Mas i Jornet.

¡Pobre Mas i Jornet!

La notícia de la seva mort, completament inesperada, va produir-me una intensa emoció de solitud, com sempre la produïa la pèrdua del company inseparable.

No és que vulga dir la més petita cosa en menyspreu dels demés companys de Secretariat. Però lo cert és que l'únic Secretari d'Ajuntament amb el qual jo sempre m'hi trobava identificat en l'apreciació del sens fi de problemes que afecten a la vida municipal, era en Mas i Jornet.

D'aquí aquesta fonda impressió de solitud la seva mort que m'ha produït. Tinc la completa seguretat de que el seu buit ningú més podrà omplir-lo.

En Mas i Jornet era per a mi un company i un mestre.

Perque en Mas, Secretari de l'Ajuntament de Sitges, posseïa en grau superlatiu les dues qualitats que entenc jo han d'acompanyar a tot funcionari públic, les quals, per desgracia, no abunden: el concepte de la dignitat de la funció pública, i un gran esperit de moralitat i sacrifici.

Això tant bé o millor, que jo ho saben tots els sitgetans que han tingut la sort de sapiguerse sostrare a certes campanyes innobles.

En Mas i Jornet en llur actuació com a Secretari de l'Ajuntament, sense necessitat d'estímul de cap classe, i sols perquè creia que a n'això li obligava l'exercici de una funció pública, hi posava tot el seu saber, tota la diligència que pot posarhi un funcionari públic. Lo mateix feia en ordre a la moralitat, que era irreprotxable.

Sols una cosa el preocupava a ell. Era aquesta la possibilitat de que certes campanyes enceses en la localitat, per procediments innobles poguessin portar-lo un dia a la situació de no poder desempenyar el càrrec amb moralitat i dignitat.

No fa molt, parlant els dos d'aquesta preocupació seva, varéig preguntari:

— Si per desgracia vingués aquest cas, ¿què faria vostè? —

Ell va contestar-me amb fermesa i resolament:

— Ni un minut més m'estaria a la Secretaria de l'Ajuntament. —

Poc després va afegir:

— Aquesta decisió meva me crearia de moment un conflicte econòmic; però entre això i no poder servir als sitgetans amb la consideració i respecte que's mereixen, mil vegades preferixo que's presenti a les portes de casa meva el conflicte econòmic, amb la seguretat de que sols havia de ser un conflicte passatger, perquè al home que compleix amb llurs devers de dignitat i moralitat no es possible que se li tanquin totes les portes. —

Jo recordo encare una de tantes festes o actes que cel·lebrem els Secretaris d'Ajuntament. Era un dia del mes de Desembre de 1913 que amb motiu de homenajar al ex Alcalde de Manlleu vàrem reunir-nos en amigable dinar al «Mundial Palace», de Barcelona.

Terminat l'àpat varen pronunciar-se un sens fi de discursos encaminats tots ells a obtenir del Govern una reglamentació que fes impossible la destitució del càrrec fins en aquells cassos en que hi hagués una disparitat absoluta entre l'Ajuntament i el seu Secretari.

En Mas i Jornet també va pronunciar el seu discurs. I en ell va discrepar de tots els que havien parlat. El càrrec de Secretari d'Ajuntament — ens digué — és un càrrec que sobre tot ho és de confiança i la confiança no pot reglamentar-se, no és susceptible de estatuir-se per medi de Reial decret.

Va defensar en absolut el dret de les Corporacions municipals de tenir per Secretari aquell que fos de la seva confiança. Ell no concebia que un Ajuntament immoral pogués tenir un Secretari moral i que pel contrari un altre de moral pogués tenir un Secretari immoral.

I a pesar de creure que el Secretari era un càrrec de confiança i de defensar que per medi d'una reglamentació oficial no és possible imposar a un municipi un Secre-

tari contra la seva voluntat, ell, junt amb mi i altres dos companys, va esser nomenat per a formar la Comissió que havia de constituir la Associació Regional Catalana destinada principalment a obtenir aquesta reglamentació.

I es que amb tot i discrepar en aquest particular, de la majoria dels seus companys, els Secretaris d'Ajuntaments en les seves manifestacions hi vareh veure una sinceritat i noblesa tan gran que atragueren en absolut la voluntat de tots ells.

Descansi en pau l'amic i company exemplar. Jo jamai oblidaré el recort de la seva amistat. Procuraré imitar-lo en tots els meus actes i fer també que 'ls altres lo imitin.

Es aquest el millor dels tributs que puc dedicarli.

F. SANS I BUIGAS

In memoriam

L'havia tractat poc a n'en Claudi Mas i Jornet; massa poc sens dubte. Mes ¿què hi fa? Si d'aquell home irradiava aital claror de intel·ligència, d'honradesa i de llealtat, que sa sola presència deixava ja, a la primera volta, la impressió d'haver-se un hom trobat davant d'un amic.

Ahora que 'ls qui d'aprop el tractareu volen homenajar la seva memòria, ¿com no recordar de l'amic les poques anc que saboroses converses, la delicadesa d'ànima, l'emoció sentida al llegir sos versos sempre fervents, sempre càlids? ¿Com no rebelarse contra l'injustícia de la Mort, cega i malvada, qui ha dallat vida tan preuada i tan fecunda en sentiments de bondat, de justícia i d'amor, tan plena de idealitat encare, a pesar dels desenganys soferts?

¡Malaguanyat amic de noble memòria, digne de la vida que portà! Els qui l'estimarem d'aprop com de lluny ¿no 'ns és un dever de seguirlo estimant en els fills, en la mare, en la esposa? Visqui doncs per a tots en Claudi Mas i Jornet, en quelcom més que en sa obra de poeta i de ciutadà: visqui en aquells qui foren els seus amors.

CARME KARR

En Mas i Jornet

Fou el seu cor com una vall florida on cada sentiment valgué un record.

Fou el seu seny com una nau beneïda per qui tot bell ideal era un nou port.

L'amor al bé va presidir sa vida; la pau del just déu presidir sa mort.

J. BURGAS

En Mas poeta i patriota

Eren els temps en que de la històrica capital del Penadès, com d'un heroe caigut, sols ne restava la carcaça gloriosa. La noble vila arxiu de tants records, era un còs sens ànima. Temples i palaus senyorjaven en un ambient silenciós; i en les torres de les esglésies, part d'amunt de les sagrades voltes que guarden l'artístic tre-

sor de cent urnes sepulcral, les campanes expandien clams d'anorrança al vent. La raça de guerrers i savis semblava extingida, el sentiment patri s'era pervertit. Una vanitat i una indiferència ridícules se amparaven de la burgesia, totalment donada al caciquisme més vergonyós; les déus de riquesa comarcal s'erren estroncades, i l'humil pagès patia fam. A l'embat de la plaga filoxèrica, sota aquell cel germà del de Grecia, els vinyats devenien decrepits en l'immensa planúria.

Comensà un exòde penós. La vila anava quedant deserta, i si un jorn la visitàvem els que som sos fills, les llagrimas ens venien als ulls al sentir, solemniais com mai, els concertats repics dels senys de Santa Maria que per nosaltres sempre havien tingut vibracions joioses de matinalada de festa major.

Però en mitg de tanta dissort, impensadament, se revelà i va imposarse'l geni de la terra, encarnat en l'intel·lectual i en l'agricultor. Aquest, prodigant energies generoses, a costa d'esforços llarguissims, redimí de màlures els camps i vencé al monstre de la misèria; aquell, amb la ploma per fuet, donà son mèrscut als descastats orfes de sentit moral, reivindicà l'esperit penadesenc, i amb ell enrobustí la creuada del català renaixement.

En Claudi Mas i Jornet, aquest gran patriota vilafranquí, era aleshores un adolescent. Educad en les idees noves, fou dels que més se distingiren divulgant. Amb tot l'ardiment de sa sang jove inicià i dugué a terme fecundes campanyes, creantse no pocs enemics. Sos grans afany per la cultura i la dignitat de Vilafranca foren tan mal pagats, que — vergonya fa'l dir-ho — fins hagué d'emigrar de sa terra, ell que tant bé li havia fet, ell que amb ses investigacions històriques tant havia contribuït a retornar a molts de sos compatriotes la consciència de catalans que havien miserablement perduda!

Mes el «blanc refugi» de Sitges li fou benèfic, plaent i consolador. Poeta de la sang i de la vida, havia acordat ses emociions amb el rítmic bressoleig dels vinyats penadesencs; poeta de la llum, sapigué acordar ses estrofes amb els cançons enlluernadors de vestra mar; i mercès a vosaltres, fills de Sitges, que tant l'estimàveu, estrofes i emociions s'anaren suavitzant cada dia més en son cor, i devenint pures i gloriuses. Les sàtires amargues i els apòstrosfs punyents de les lluites deahir, plasmaven ara en himnes d'amor davant d'aquestes platges que li suggerien les concepcions de *L'etern neguit del mar*, de *La Bufera*, de *Costa-de-mar* i de *Els garrofers*, i els gràcils versos de *Sitges* i de *Mar Uatina*. I ell se'n ventava de la felicitat evolucion! En les llargues confidències que al llarg de la costa teníem d'any en any, quantes vegades m'ho havia dit, tot declarantse emperè... *romàntic impenitent!*

Certament, ho era; mes no seré jo qui'l dongui estrictament per tal. Jo sols sé que era tot un poeta; jo sols sé que podien aprendre d'ell molts definidors d'ofici, que en la desaprensió han trobat un medi i en l'èmfasi una virtut per a obrir-se pas; jo sols sé que a molts cantors del moment actual, la manca de veritable emoció, de aquesta emoció que's troba en els versos d'en Mas, els ha enfonsat en un barroquisme que de tot té menys de català, i del qual ben poc ha de restarne amb caràcter definitiu dins el petit món de l'art nostre.

En Mas i Jornet, aquest devot de la Bellesa, si ha mort sense dur a terme tota la obra de poeta que esperàvem d'ell, ha lograt, al menys, arribar a un perfet equi-

llibri d'emoció poètica i de bon gust, dins d'una catalanitat a tota prova.

Per altra banda, deixa un gran projecte sense realitzar: el de sa *Història de Vilafranca*. Sos compatricis coneixien be prou ses dots de investigador i de polemista serà en qüestions històriques. Emperò, si en Mas no ha llegat a Vilafranca aqueixa obra definitiva, ha honorat en canvi sa vila nadiua amb les lapidàries estrofes de *El Penadès*, que escrigué en 1907 i que constitueixen un títol de glòria tant pel poble que les inspirà com pel poeta que les produí. Elles soles, a manca d'altres mereixements, farien el nom de EN MAS I JORNET digne de figurar en la llista dels de Milà i Fontanals, els Llorens i Barba, els Torras i Bages i demés vilafranquins preclars. Si aquests donaren a llur patria tresors de ciència i de virtut, ell amb amor sens límits li ha donat tresors de poesia i, amb esperit lliberal, exemples altíssims de civilitat.

LLUIS VIA

En Mas, ignorat

Els que de poc temps an aquesta banda hagin vingut a la lluita noble per les idees emancipatrius a Catalunya, poc saben de lo que deuen an els que de quinze a vint anys enrera se varen espontàniament donar a l'acció sens recompensa; i a la revolta contra tota mena de convencions al ús, varen posar lo millor del llur optimisme.

Ara com ara a tots ens és donat defensar les teories més diverses i contradictòries en art i en ciència o en lo que sia, sense que se'n ressentí la poca o molta consideració social que per la nostra creixent activitat ens és permès gaudir.

En Mas se'n acabà d'anar amb la digna senzillesa de l'home honrat que era, allunyat de la remorosa insubstantialitat de les superficials glòries d'un dia.

Escritor valentíssim en un temps en que la gregaria abstinència de pensament se tenia per meritòria, precursor de la nova poesia social, a Catalunya, vivia ara ell bé, voluntàriament desconegut de la gent, tot just arribada i triomfadora.

Estava profundament segur d'haver complert intensament i a la seva hora, el seu comés, i per això vivia sens menyspreu a ningú, donat a un culte encicè, intel·ligent i sinceríssim: el de totes les meravelles del pensament i de la vida!

Potser a l'hora de la mort ja no escrivia aquells seus antics versos de lírica cerebral i robusta!

No hi fa pas res!

Els que 'ns fou donada la bona sort de estimar-lo i comprendre'l, savem prou com havia derivat an a l'amor dels seus i a una modesta feina de indubtable influència social, el seu vibrant esperit d'home del sígle.

No tothom pot acomiatar-se de la vida deixant un tan pur nom: Mas i Jornet!

Adeu de tot bon cor! Adeu, mon Claudi!

JOSEPH M. DE SUCRE

La Tomba Blanca

Al breç de la mar blava s'ha dormit en la pau del Senyor el nostre estimat conterrani en Claudi Mas i Jornet.

Ses parpelles, tan obertes a tota llum i a tota cosa bella, suava s'han clos per sempre. — Aquelles parpelles qui ja devien ésser lasses de contenir aquells ulls fent inflor de onada de tant de mirar més enllà de la mar i més enllà de la terra! —

I vetaquí que ell i els seus ensomnis i els seus amors són colgats en aqueixa vila blanca i benévola, lluny — no massa lluny perxò, perquè li fos més dolorós — de la seva tan profundament aimada vila, qu'en vida no vol fills ni massa vilafranquins ni massa assabentats. Aquí, en aquesta terra que li fou tan amable, amb la desfeta del seu cos hi granarà i es ramificarà més esponderà el seu vilafranquisme, i els sitgetans i nosaltres ens sentirem les entranyes abel·lides per sa eficàcia sacramental, i dels sitgetans a nosaltres i de nosaltres als sitgetans circularà una novella correntia de germanor que 'ns amorosirà mutuament, uberosament...

I a la faç de Vilafranca, qui exporta els seus fills com el seu vi, els bons sitgetans diran de paraula o en llur pensament: «Aquí va néixer en Claudi Mas.»

I Sitges evocada, sols que sigui d'esma, dins el nostre esperit, ja no més serà la

tomba blanca del nostre plorat company, vetllada per les maternals impaciències de la mar mediterrània.

I a la faç de la seva cándida presència, nosaltres, amb l'ànima contrastadament adolorida i amorosida, exalcats per llei de amor i de dolor a una profunda simplicitat de primitiva pedra funeraria, avans que tota altra paraula vana no més sabrem dir: «Aquí hi ha enterrat en Claudi Mas. Deu l'hagi perdonat!»

ARNAU DE ROCAFORT

In memoriam

Aquí, pel poeta tot bonat, que somniava entre l'ishoms les glòries d'amortrasplantar i que'l pregón molt commós ardit cercava, ha d'esserli d'alt goig lo reposar inmòbil fruint la blava delícia de la mar que trena nit i dia un cant que amb melodia [acabar. gronxa'ls anhels suaus que jamai s'han de

Aquí, pel poeta qu'era pur com lliri blanc i gruava per l'harmonia i nobletat serenes, és un lloc on ha de tenir gaia morada quan sota'l parpellejar de l'estelada, o dels raigs del sol a la gràcil maravel·la, s'hi senti'l ritme ubriagant de les onades qu'are venen i are se'n van amb gest magnífic i que dolces o en furia desbordant nos remembren l'encís bell de la Natura qu'amb disigs i amb afanys forta perdura davant la vista deliciosa que formosament cospa'l misteri encès de trmolosa de claror eterna. [cada cosa

Aquí, pel poeta ha d'esser grat lo reposar...

Oh cementir polít i enlluernant qu'ets de cara a l'immensa i ressonant mar serva les depulles d'aquell que la vida va [estimar

ANFÓS SANS I ROSSELL

En Claudi, íntim

Llevat els sagrats vincles de sang, cap sentiment agermana tant els homes com el de l'amistat, quan esdevé noble i pura. La compenetració íntima que continuament se acreix constitueix un culte pregón.

Es la intimitat una planta que germina en nosaltres profundisant les arrels segons l'abundor dels éssers que l'aviven: arre-bassarne despietadament una branca és produir una ferida incurable. La mort d'en Claudi ha occit així mon cor.

De com la seva ànima era intensa n'és un alt exemple la meua veneració per ella qui m'ha sigut infundida exempta de la exornació de l'envoltura física.

¿De quina manera rendirvos tribut, oh mon fidelíssim transmissor de les meravel·les de la Naturalesa, clara i hermosament condensades en vostres gerdes poesies!

Lo que mor diuen que s'oblida; però vós viuréu infinitament en mi.

JOSEPH MARSAL

Recordatori íntim

En Mas, sense personalment conèixe'l ja m'era grat de molt abans que vingués a nostra vila; els seus ideals polítics, socials, artístics i literaris, m'eren familiars, formant en el seu conjunt el tot del meu ideal col·lectiu. Per això väreig ser dels que primer s'interessaren per a que vingués a nostra vila aportant-li a la vida comú d'ella la seva privilegiada intel·ligència i els seus generosos sentiments.

Els que intimàrem des de'l primer moment, ja sia pel mutu sentir dels ideals col·lectius, com per la mútua compenetració en els demés ordres de la vida, no'ns pot dordre pas gens de quant fèrem per a que la convivència amb En Claudi Mas fos efectiva.

La seva identificació en les nostres coses fou completa, i per més que s'entia profundament vilafranquí, les lluminositats de nostra mar, l'íntima compenetració amb el sens nombre dels que havíem sigut els seus amics, feu qu'en nostra vila s'hi trobés com en sa estimada comarca nadiua, traduint-se el seu amor per les coses sitgetanes amb aquell seu profitós i intens treball sols capaç a un ver patriota, car

els seus entusiasmes donaren molt més de si de lo a que estava obligat pel càrrec que ocupava.

Fou un complet cavaller i un devot de la sinceritat, a la qua l'rendí fervent culte, ja que comportant-se com a tal, i no subiecte a hipòcrites formes, entenía que era l'única manera digne de relació entre 'ls homes.

El caràcter místic de sa joventut s'havia canviat un xic a l'escalí de les coloracions de les nostres encontres; la vida nova, de realitats optimistes, el feia oblidar a voltes del seu natural pessimisme, cantant braument la vida, per a la qual gaudia amors, afanys i falagueres esperances.

La Mort despietadament ha enrunat tot aquell món de il·lusions.

Tan com la mort l'espantava la vellesa. Ser vivent i no gustarne les delícies de la vida, l'horroritzava! Potser és un premi a ses virtuts el qu'en la plenitud de ses il·lusions, abans de sentir la decrepitud de sa vida, ens hagi deixat!

Però la mort, anticipant-se als seus desitjos, ens l'ha robat; deixant, a la seva família, orfe del puntal que la sostenia, i als amics, del carinyós confident, en la íntima convivència del qual trovavem el perllongament de tot lo que 'ns era grat, rebent d'ell aquelles enfortidores i ordenades orientacions que confonien la nostra ànima amb la seva.

Mes el seu esperit, consagrat de sitgetanisme i purificat pels seus entusiasmes, romandrà eternalment entre nosaltres, alla vegada que'l seu còs anirà consumint-se amb els dels nostres avant passats i després amb el nostre propi; mentres nosaltres, en aquest parèntesis, recordarem constantment les seves virtuts i les seves profitoses ensenyances, prenent sempre com a guia en tots els nostres actes la sinceritat, per ell tan enaltida.

J. PLANAS I ROBERT

L'estel·la d'En Mas

Persisteix el dolor qui m'agullona des de la seva desaparició, i com que l'exil és etern el dolor romandrà per sempre més.

Fació els crítics assabentats l'estudi de l'obra literària, històrica i d'administració municipal de il·lustre català, i sigui'm permès a mi darvos a gustar les delícies que m'ha reportat la seva íntima convivència.

Un amic rescent l'estiu passat em preguntava: —Es vostè fill del senyor Secretari?— Qualsevolga ho hauria cregut així. La relació d'edat i d'aspecte revelava an En Mas una paterna autoritat sobre mi; no obstant, simplement ens lligava una correntia fraternal.

Jo tan jove i intel·ligent, ell en plena potència de còs i d'esperit, ¿no us estranyarà si em presento com a col·lector de les primícies dels seus encants sentits devall nostre cel cobalt i blavíssim, enfront nostra mar brava dolcificada per les blanques veles llatines? Cal conèixe'l profundament per a comprendre l'haverse dignat deposar-me les emocions poètiques.

Plavíali en les freqüents sortides cap a Calaforn, amb En Planas i En Marsal a voltes, agafarse fortament del braç. De sobte s'aturava: un garrofer isolat retalla la silueta sobre un fons de «blavors subtils», i en quedava corprès. De retorn el sol anava a la posta: la nítida blancor de l'Hospital i altres façades es contorba amb les últimes extremitats dels raigs fulgurants d'or, el Mediterrà es muda la porpra per l'argent, i en Mas exclamava: «Enlloc he sentit tant com aquí a Sitges».

Entrant a la vila honoraven nostre pas colles de noies hermoses, i el poeta viril i diafan s'inondava d'un arrobament indefinible. I era en la passejada subsegüent quan, com si talment se'n dongués vergonya, tal era la seva modestia excessiva, content i neguitós alhora n'allargava uns versos: «Llegeixi així; a veure què li sembla: total, res». Aquelles impresions de dos dies avans comunent saborejades quedaven ritmades a meravella. I ara l'«Oda a Sitges», ara «Els Garrofers», ara el «Triptic femení», tota la flor del seu verger fertillíssim perfumava la meua ànima. Pobre de mi, que sols sabia així termenat la lectura: «és molt hermós», «inspiradíssim»!

El dia de l'esdeveniment fatal feia un any que estranyent-me la mà es planyia: «Ai, Salvador, que estic trist: ja tinc quaranta anys! Encomani'm, encomani'm la seva joventut! La meua barba comença a cendrejarse i an aquí dins em bull tot l'ardor que pugui abrander un adoles.ent».

3:00:00 que n'ca nta en «L'espill»: «Passa

rierol — fet de raigs de sol — i aigua cristallina — Es el meu mirall — el foll torrenall — que du la tempestat dintre la sina».

Interminables resultarien aquestes ratlles de tribut si detallés una per una les pures i sinceres emocions qui al cap d'uns instants vivien intenses i sonoríssimes en poèstes càlides i vibrantes; altrement de molts amamentats de les filles de Zeus qui conjunien fal·lacioses rimes tretes d'un exòtic bagatge d'última hora.

Mes no sols era jo un preferit del fruit de la seva hora: altres fruits plavíali tastar-los amb mi. Parlavem periòdicament de les gloses de l'Eugeni d'Ors i den Rusiñol, de les poesies den Maragall, dels articles fortíssims de l'Alomar, de les obres den Milà i Fontanals, den Torres i Bages, den Menéndez Pelayo, den Pere Corominas, den Miquel de Unanimo de la Pardo Bazán, de l'Emili Carrere... Ambdós llegíem la revista «Catalunya», ambdós compràrem plegats la revista «España» un bell matí assolat, ambdós hauríem comprat plegats els fascicles del «Glosari de Xenius».

Ambdós parlavem adhuc de política. Fins durant la meua dolença temerosa se acostava somrient al llit del dolor per a referirme, després d'unes delicades frases d'encoratjament, els tràmits de les Zones Neutres, la via de la Mancomunitat, els incidents de les sessions de les Cambres espanyoles, el curs de la gran guerra. Ell parlava com un mestre i jo me l'escollava com un deixeble.

A la seva autoritat de mestre acudia jo sovintment per a consultar múltiples afers, i quan l'enterava de les calumnies que d'ell i altres companys estampava l'impenitent fulla pecadora, aquesta era la seva contesta serena: «Si pogués darli algun consell li recomanaria que volgués imitar-me: jo mai llegeixo «allò»; ho dono per llegit fins a la consumació dels segles. ¿Podem esperar-ne afalacs, ni sisquera bona criança? Com que això és impossible, com que la missió dels infeliços degenerats que ho escriuen és bescantarnos i babejarnos tinc per descomptat des les infamies que puguin anar inventant i vomitant. I així de tant sapigut ja tinc oblidat tot el mal que puguin dir de mi i dels amics». Sempre atent, sempre amable, amb aquell amor de germà caríssim! Sempre heròic i trimofant damunt les flestomies de l'escamot inevitable.

¿Com entrar novament en una còmoda placidesa si totes aquestes correnties esperituals s'han estroncat de cop i volta? Una freda solitud m'esglia; fins em sento despul·lat dels oripells del meu pseudòmin per una mà obediència a una sobrenatural comanda.

Una sobrenatural comanda dita amb aquella matèixa veu sagrada qui'm demanava: «Salvador, ¿eh que sempre ha cregut en la meua sinceritat?» — aquella veu sagrada qui ressona encara en mi com una orga empirea.

SALVADOR SOLER I FORMENT

Sempre-vives

Quan tot vibra de goig i de alegria i és intensa la llum, abat el cor la trista mel·langia que l'ànima consum.

Apar qu'en la dissort i en la feresa s'estén un vel de dol: Avui respira Sitges la tristesa de quan és post el Sol!

Oh! Tu, la Blanca Vila, falaguera, besada per la mar, que vius en una dolça Primavera i en un etern cantar;

que guardes per artistes i poëtes perfums de mar endins i aromes de clavells i violetes i lliris i gessamins...

Com prega una madona solitaria, aixeca, en la dissort, com Ella, fins al Cel una pregaria per al poeta mort!

I allunya de ta pensa el goig dolcíssim i en fervorós anhel remembra aquest record, sempre puríssim: «Se n'és pujat al Cell»

Les rimes del seu cor, amorosides com flors de Sant Joan, jamai l'halè del temps veurà marcides: eternes floriran!...

EMILI GIRAL

Recordança

¡En Mas, l'íclit fill de la xamosa vila penadesca, l'actiu i benemèrit Secretari d'aquesta joliva vila, és mort! I junt amb ell se n'ha portat a la tomba les més belles i encoratjadores esperances que sa terra nadiua en ell havia posat, ja que era un dels seus fills més preclars i del que tan cofoia n'estava.

Oh realitat esfereidora de la vida! Quin buit tan gran no hi ha entre'ls que l'admiravem! I enfront a aital realitat, un defalliment intens s'és apoderat de l'ànim: hi ha amics que són insubstituïbles.

Vilafranca, a l'ensemps que Sitges, sa patria adoptiva, qui compartia l'amor i bategava son cor a l'unisó amb aquella matrona, jo les considero a ambdues vivament conmogudes per aital trist desenllaç, i estant la fantasia fortament impresionada, i essent la part afectiva qui regula llurs actes externs, fent presió a la pensa i voluntat, resulta que les faccions de llurs membres prenen aquell matí i faisó de desconsol i abatiment moral intens, efecte immediat de com una població se sent de sobte flagellada, presentant-se amb la faç abatuda, de mirar esblaimat, impregnat de dolçor mística; revestides amb els ropatges de dol, essent llur atmósfera saturada de tristesa, esdevenint totes les coses i persones que formen llur part integral, rodejades d'aquella quietut i soletat que tan plaenta és als ànims retrats i romàntics.

En Mas era un model de virtuts casolanes: ell sentia en el seu cor l'escalf del amor, del sentiment més noble de l'home, com és la paternitat. Sa delícia era estar entre els seus. La llar el tenia corprès. La família, la perllongació de l'amor, resultat d'unes noces benhaurades, en la fusió de dugues ànimes que s'compenetraven, amb el jois carinyo dels fills i d'una mare amorosida, era lo que li donava nou ànim per a emprendre noves volades envers al pervindre, que per ell era somrient.

Encare que trasplantat en aquesta formosa vila sitgetana, emprò, com que sa naturalesa i esperit se havien desenrotllat i format en una vila que tantes analogies i punts de similitut guarda amb Sitges, el traspàs no fou sensible; amotllant-se amb una promptitud asombrosa a les costums d'aquesta artísticament habilitada vila: esdevenint que, si no era sitgetà nadiu ho era adoptiu.

Sols una cosa era capaç de treure'l d'aquest àmben: poètic i fantasios que tan plaent li resultava: el gran amor que sentia envers els seus plansons, car ses il·lusions eren posades en ells, i l'assegurar-los-hi el seu pervindre; heusaquí son deliri.

L'activitat, l'amor a l'estudi, la clarividència en els diversos i intrincats assumptes que tenia entre mans, ens mostraven el talent de que era posseïdor aquell amic de l'ànima que, junt amb l'amabilitat de tracte i d'escaient esguart, eren les qualitats que captivaven a aquell qui el tractava; a l'ensemps que l'ordre i mètode en el treball, era el lema que li impulsava en la tasca de la vida; activitat, dalit i fermesa d'ànim, de que estava sadollat, i que apar ha trasmes com herència als seus simpàtics rebrots.

En ell tindran aquets un exemplar a qui imitar, esperonantlos son exemple per a obrirse pás a traves de les capes socials; el qual, com era posseïdor d'una intel·ligència agudíssima, estava destinat a ocupar un dels primers llocs en nostra aimada terra, i que amb son treball glorificava a la família, honorava al poble que'l pos seia i a sa terra nadiua, constituint per a tots un exemplar digne de imitació per son amor al treball, al conreu de la literatura, estudi de les ciències administratives, i ferma fe al defensar les vindicacions de nostra nacionalitat catalana.

P. FARRET I RAVENTÓS, Pore.
Vicari de Sitges

Recort

Ha mort en Claudi Mas i Jornet desempenyant el càrrec de Secretari del nostre Ajuntament, i ha mort quan més necessitava d'ell la família i el poble. La família, perquè, mancada de riqueses, vivia sols i exclusivament del seu sou, i el poble perquè amb el difunt tenia un empleat actiu, intel·ligent, treballador i gelós del càrrec.

Les energies d'en Mas, amb tot i ésser moltes, s'empleaven per igual entre la casa particular i la Casa de la Vila.

En la primera, era un fill exemplar, un marit model i un pare carinyosíssim que ocupava els seus ratos d'esbarjo cuidant de la educació dels seus fills, desitjos, com el que més, de que fossin algun dia útils a la societat. I en la segona se'l tenia que veure: treballador incansable, tenia tots els serveis al dia, amb ordre l'arxiu, sens cap any de compies per rendir, firmades pels Regidors les actes; atent sempre i respectuós amb el públic que acudia al seu despatx per a formular alguna pregunta o reclamar consells, ja de caràcter oficial, ja de caràcter privat.

Durant els sis anys i vuit mesos que ha despenyat la Secretaria, ha realitzat la Corporació obres de verdadera importància, com són: construcció de l'edifici Hospital de Sant Joan; el de la Caseta per a guardar el bot salvavides; obertura del Passeig Benaprés; il·luminació del Passeig Verdader, etc.; i si bé el difunt no era fill de Sitges, es pot ben assegurar que sentia per nostra vila la major predilecció i el carinyo més intens.

Fàcil serà a l'Ajuntament trobar un altre empleat, però dubtem que'l favoregut reuneixi les condicions de intel·ligència i de caràcter que reünia el que avui plorem.

El Secretari d'un poble, forçós és reconèixer-ho, és una figura de gran relleu; es com si diguéssim el consultor gratuït de tots els veïns, i no consultor de coses i assumptes administratius, sinó de qualsevol dels rams dels saber humà.

Un Secretari com en Mas, treballa sempre: quan és al despatx, quan va pel carrer, quan menja i quan reposa; per ell no hi ha descans. Està sempre en actiu servei i es veu obligat a atendre a tothom per a tenir el menor nombre possible de enemics, ja que l'experiència demostra que ningú, per bé que sia, es troba lliure d'aquesta plaga.

La perduda de un empleat honrat i digne és sempre dolorosa i per això Sitges al acudir en massa i sens distinció de classes a l'acte de l'enterro i funerals del que fou digníssim Secretari de son Ajuntament, ha demostrat una vegada més que sab esser agraït i honorar a qui, com en Claudi Mas i Jornet, ha treballat per son engrandiment i deixa un camí a seguir an els successors.

UN SITGETÀ

En Mas, bon sitgetà

Podrà dir-se qu'En Claudi Mas no havia nascut aquí i que per això no podia estimar tant la nostra vila com si n'hagués sigut fill. Mes en aquest cas el no esser-ne fill res implica; doncs l'home vingut de fora, que, com En Mas, a l'arribar ja porta en sí mateix el segell de la bondat, al trobar-se a Sitges rodejat de bons amics i de totes aquelles persones que amb els seus sacrificis sols es preocupen de buscar el bé general de la població, estima la població que l'hostatja, amb igual amor

i carinyo amb que pugui ferho el més bo dels seus fills.

En Mas ha deixat aquesta vida sentint-se sitgetà de cor, tant com d'ànima se sentia vilafraquí. Ell no va trigar molt temps, al trobar-se hostatjat a Sitges, en donar-se a conèixer pel seu caràcter franc i amable, exquisidesa de tracte i, sobre tot, per lo escrupolós, recte i servicial que's demostra en el desempeñy del càrrec que a les oficines de la Casa Comunal venia digníssimament ocupant.

Més que un funcionari públic, més que un empleat del Municipi, En Claudi Mas era un conceller ple de seny, sempre a disposició de tot el poble en general.

I la gran estima en que aquell el tenia, bé prou va evidenciar-se en l'acte del seu enterro, al qual va concorregut la població en massa, com també la respectuositat amb que va ésser presenciat el pas del meteix pels carrers de la vila, i les frases de condol que en tal ocasió eixien de tots els llavis, i les llàgrimes de sentiment que amb tal motiu van vessar-se...

«Ha mort pobre i honrat», conforme ja va dir el Sr. Regent al despedir el dol a la Iglesia. «Ha mort pobre i honrat», sí, —ben al revés de molts altres funcionaris

públics;—mes de aquesta herència incomparable què En Mas i Jornet deixa, a ben segur que ls seus successors un dia o altre'n recolliran els fruits més saborosos, ja que aixís els hi pertoca.

JOSEP DIAZ

A su memoria

*Para el hombre sabio
y amigo del alma,
para el hombre bueno
de Sitges la Blanca
un recuerdo triste
orlado de lágrimas!.....*

*Para el gran poeta
cantor de su Patria,
una flor de monte
que crecía brava,
sobre un alto risco
de la tierra vasca,...
un verso que llegue
al mar que le guarda!...*

ALBERTO PELAIRES

Dietari de la vila

DISSAPTE

Comença solemnement en l'Església parroquial, amb gran concurrencia de fidels, el Septenari de Ntra. Senyora de les Dolors, aiant els sermons a càrrec del Rvn. orador sagrat Dr. D. Joan Vives i estant confiada la part musical al Mestre de Capella senyor Torrens, qui, com sempre, surt airo del seu comès.

DIUMENGE

Es fa càrrec del Cine del Prado Subnense la nova Empresa, projectant un escullit programa de pel·lícules que són de l'agrado del nombros públic que acudeix a aquest local.

DILLUNS

Visiten nostra població, personantse a casa nostre particular amic, el distingit compatriota don Rafael Llopart, el Cònsul General de Cuba a Espanya, resident a Barcelona, don Emili Chibás i senyora, els quals queden sumament complacuts del seu viatge.

DIMARS

S'acaba la construcció del cor de la Capella del nou Hospital amb la col·locació de la barana del meteix, projectada pel senyor Arquitecte de l'Obra don Josep Font i Gumà, la que produeix un excel·lent efecte.

DIMECRES

L'Ajuntament celebra sessió de segon convocatoria, la ressenya de la qual no ens és possible publicar fins al prop vinent número.

DIJOUS

† Víctima d'un atac apoplètic passà air a millor vida la bondadosa compatriota D.ª Rosa Rosés, viuda de Miró, deixant en el més gran desconsol a la seva família i molt especialment a sa angelical filla Hortensia, alegría de la llar, i a son fill Joaquim resident a Santiago de Cuba.

Certament que'l primaveral i clarivident esperit de l'hermosa noia i la labor del jove amic, terres enllà, són mereixedors de flors i no d'espines, mes Déu en sos inescrutables dissenys posa a prova als vivents que més de grat el serveixen.

L'acte de l'enterrament, verificat aquest matí, s'ha vist molt concorregut, patentisante les simpaties que'n nostra vila gosa l'apreciable família de Miró i Rosés.

Als desconsolats fills, germans i demés familiars testimoniem l'expressió de nostre sentiment.

DIVENDRES

Amb motiu de celebrar-se avui la festa de Nostra Senyora dels Dolors, ha estat molt concorreguda la Missa de Comunió, administrantse la Sagrada Forma a un crescut nombre de fidels. El Septenari dedicat a la Verge Dolorosa ha sobresortit dels altres dies per tenir, lloc avui la seva terminació, omplenantse del tot les espaioses naus de nostre Temple que'n aitals festivitats estan exuberants de munificència.

Com s'havia anunciat s'han celebrat en nostra Iglesia Parroquial solemnes funerals en sufragi de l'ànima

del que'n vida fou benllobós i apreciat compatriota don Agustí Montané i Camps quina distingida família ha vist patentisades en gran manera les simpaties que gosava el finat.

Reiterem a l'esposa, fills i demés familiars nostre penar.

*** Amb gran content de la gent del camp el dia d'avui s'ha mantingut núvol, caient algun ruixat de tant en tant, molt beneficiós per l'Agricultura, la qual necessita una perllongació de saó que prepari els sembrats i les vinyes per a una completa floració.

*** La Real Arxiconfraria de la Verge dels Dolors nomena administradores per a 1915-16 a les senyores D.ª Dolors Gili Casanovas i D.ª Rita Robert, viuda de Ferret.

*** Nostre estimat amic En Joan Marsal Brunet, guarda lliu des de air, a causa de una forta afecció gripal.

No cal pas dir quant desitgem la seva prompta i completa millora.

Noves varies

Tenim el gust de fullejar el volum «Les màitres contemporanis de l'orgue» editat a París per Jos. Joubert, trobant-hi una ben escrita biografia de nostre bon amic Amadeu Cuscó junt amb una delicada composició titulada «Entrada» del referit compositor.

Felicitem al mestre per aital distinció en espera de l'altre volum que acaba de aparèixer a Alemanya en el qual hi ha col·laborat també En Cuscó.

† Dimecres de la setmana que fineix se empuja al cel, a Vilanova i Geltrú, la xamosa i angelical nena Rosa Ricart i Forment, a l'edat de 14 anys.

La ciencia ha estat impotent pera retenir a la llar aquesta preciosa flor qui en sa creixensa havia perfumat de il·lusions els amantíssims autors dels seus dies.

A l'enterrament, verificat a l'endemà, hi acudiren representacions de totes les forces vives de la veïna població, vengent-se el blanc fèretre exornat amb hermeses corones, ofrena dels pares, germà, família i «Dependents de la Casa Ricart».

BALUART DE SITGES sent l'hòrrid dolor que fragella als pares, germà i allegats, i busca consol en l'eterna floració que'n el cel deu tenir la bella rosa.

En les sessions cinematogràfiques del Pado Subnense, ademés de un escullit programa de pel·lícules, hi pendrà part l'aplaudida canzonettista «Bella Luz» i el Sextet Mozart.

† Totes les misses que'l dimars es diran a la Parroquia seran aplicades a l'ànima de D. Rafael Padrol, i les del dimecres a la de D.ª Paula Pascual (q. p. d.).

Setmana Santa

Les solemnitats amb que la Iglesia Catòlica commemora la passió i mort del Martre del Gòlgota, sempre resulten lluidíssimes en aquesta vila.

Enguany també van a resultarho tant o més que sempre, doncs són administradores del Misteri de la Dolorosa: Sor Maria de Santa Marina, D.ª Maria Catus Bues, i D.ª Josefa Camps de Figuls; prometent ésser molt solemnes les processons del Dijous i Divendres Sants.

Cultes religiosos

Vegí's a continuació detallats els cultes religiosos de aquesta setmana:

Diumenge

A dos quarts de deu benedicció de rams i palmes; professó i Ofici amb cant del Passio. A les cinc de la tarda Rosari i Via-Crucis.

Dilluns

Al matí, Salpàs per totes les masies, i a la tarda per totes les cases de dintre la població.

Dimecres

Al vespre en la Iglesia Parroquial s'hi celebrarà solemne Via Crucis.

Dijous

A les deu Ofici i comunió general amb plàtica preparatoria a càrrec del Reverent Vicari Mossén Pau Farret. Després es portarà en professó a Nostre Amo al monument; fentse ademés les cerimònies propies del dia. A les cinc de la tarda Maitines, cant de Lamentacions, Laudes i Passos. En acabat es farà la tendra devoció de l'Hora Santa. A les nou del vespre surtirà a recórrer el curs de costum la processó dels Misteris.

Divendres

A les sis del matí sermó de Passió; a les set exercicis del Via Crucis; a les deu missa de Pressantificats, cant del Passio i adoració de la Vera-Creu. A dos quarts de cinc de la tarda Sermó de les Set Paraules pel predicador del Septenari, reverent D. Joan Vives, Pvre., i a les nou professó de la Verge Adolorida.

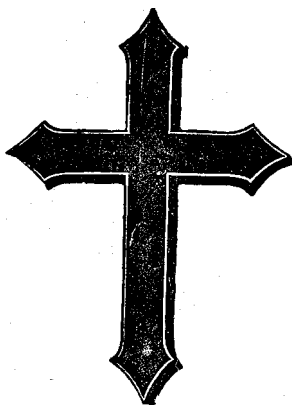
Dissapte

A les set benedicció del foc nou; cant de l'«exultet», benedicció del ciri Pascual, Profecies, benedicció de les fonts baptismals i Ofici de Al·leluia.

Impremta de J. Santacana

Teléfono 367

9, Parelladas, 9 : SITGES

D.ª Rosa Rosés i Carbonell

Viuda de D. Joaquím de Miró Argenter

**morí cristianament en aquesta vila el día 24 del corrent mes
a la edat de 49 anys**

(E. P. D.)

Els seus afligits: fills, Joaquím (ausent) i Hortensia; mare, germans, germanas, cunyat, cunyades, nevots, nevodes, cosins, cosines i demés família; al tenir el sentiment de comunicar als seus amics i coneguts tan dolorosa perduda, encarescadament els supliquen tinguin present en llurs oracions l'ànima de la finada; per quin especial favor els quedarán sumament reconeguts i agraïts per a sempre.

PASTELERIA de
J. Massó Bruquera

Pasta
de mona

especialitat de la casa

Totes les festes es reben encàrrecs

Venda en Barcelona :

Colmado Fortuny
42 : Hospital : 42

Camiseria y Corbateria

32, BOQUERIA, 32

• **BARCELONA** •

GRAN ASSORTIT

en

camisas, corbates, mocadors
y tots els articles pertanyents al ram

La Camiseria que ven més barata
Especialitat en camisas a mida

Maquinas SINGER

para coser y bordar y para toda
clase de Industria en que se em-
plea la costura.

SE CEDEN TODAS LOS MODELOS A
2.50 pesetas semanales

PIDANSE CATÁLOGOS ILUSTRADOS

Las hay Industriales, Domésticas

Rotativas, Oscilantes,

Vibrantes y Familiar reciproca.

Representante en Sitges :

JOSE SELVA: Calle Aygua, 4

en donde encontrarán, como siempre, toda clase de
piezas, agujas y demás accesorios exclusivameen
para las acreditadas máquinas de la CASA-SINGER

CASA BASTIDA

18, PASEO DE GRACIA, 18 : BARCELONA

Durante la guerra europea la CASA BASTIDA establece unas grandes rebajas de
precios en los cuales se beneficiará el 50 por 100 en la Sastrería Norteamericana,
con el doble fin de facilitar al público grandes y oportunas ventajas y a la par que
poder dar trabajo a nuestros obreros.

TRAGES y ABRIGOS hechos con una perfección compatible con la mejor de
medida y con tela de GRAN CHIC estilo inglés.

PRECIOS : los de 30, a 15; los de 40, a 20; y los de 50, a 25 ptas.

Impermeables ingleses desde 25 pesetas.

Gorras inglesas desde 1'45 ptas.

Sombreros ingleses desde 2'95 pesetas.

Camisas clase buena 3 por 5 ptas.

Una docena de cuellos y puños por cinco pesetas.

Zapatos forma americana a 12'95 ptas.

Guantes ingleses a 0'95 ptas.

Trajes interiores desde 2'95 pesetas.

Calcetines media docena 1'95.

Gemelos, alfileres y corbatas al precio que quieran.

Chanclos de goma a 3'95 pesetas.

HORAS DE VENTA : de 9 a 7 y media de la tarde.

Variados regalos al comprador según su compra

SE PERFUMA A QUIEN LO SOLICITE

VINOS de todas clases
de cosecha propia

Bodegas LA SITGETANA de Juan Magrans

DESPACHO :

Calle de Aragón, 339, chaflán a Bailén; **BARCELONA**

Moscatel dulce y seco • Malvasía de Sitges superior

VINOS

Tinto • Clarete

Rosado • Vinagre

LAMPISTERIA DE LLUIS MARCET ESTEBANELL

ELECTRICITAT

Completas instalacions de llum eléctrica, teléfans, ventiladors,
timbres, para-llamps, etc. Variat assortit de aparells per a
electricitat i bombetes marca MARCET (fabricació especial).

Materials de tota classe concernents al ram de Lampisteria.

Carrer de Sant Pere, num. 11 : **SITGES** (Catalunya)

Devocionaris y llibres propis de Setmana Santa
Estampes de Primera Comunió

Parelladas, 9

SITGES

Telefon 367